

อ.ว.รักเกียรติ นำไตรวิดี พัฒนาชีวี

ด้วย M-KING Model

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนอุบลวิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

การรายงานนวัตกรรมโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรม
โรงเรียนอุบลวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

.....

1. ชื่อนวัตกรรม

อ.ว.รักษัธรรม นำไตรวิถี พัฒนาซีวี ด้วย M-KING Model ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนอุบลวิทยาคม

2. ผู้จัดทำ

นางชวัลกร วิทย์พานิช ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

3. ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม

16 พฤษภาคม 2567 ถึง วันที่ 15 พฤษภาคม 2568

4. ที่มาและความสำคัญ

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี ศรีสินทรมหาวชิราลงกรณมหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ทรงพระราชทานพระบรมราโชบายด้านการศึกษาเพื่อสานต่อพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ว่าการศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน ดังนี้ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม 3) มีงานทำ มีอาชีพ 4) เป็นพลเมืองดี ประกอบกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2580) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศไว้ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ พร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่ง “คนไทยในอนาคต จะต้อง มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรมและเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษ ที่ 21 สู่การเป็นคนไทย ที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการเกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมี สัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง”

โรงเรียนอุบลวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จึงมีแนวคิด ในการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมโดยการขับเคลื่อนคุณธรรม จริยธรรมสู่ห้องเรียน เพื่อสนองพระราชกระแสรับสั่งของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ว่า “ช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง”โดยส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียน ให้สอดคล้องกับสภาพจริงของโรงเรียนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประกาศนโยบายเร่งด่วน ปีงบประมาณ 2565 ประการ หนึ่งในนั้นคือ การน้อมนำ

พระบรมราชโบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติการสร้างทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง คือ ต้องมีความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อชาติบ้านเมือง ยึดมั่นในศาสนา มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ และมีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียน ชุมชน วัด และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต้องร่วมมือกันสร้างทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมืองให้เกิดขึ้นในตัวเด็กนักเรียนและเยาวชนเพื่อป้องกันการถูกหลอกหรือชักนำไปในทางที่ไม่ถูกต้อง

จากรายงานการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนอุบลวิทยาคม ตามพระบรมราชโบายด้านการศึกษา ของในหลวงรัชกาลที่ 10 ด้านวิถีคนดี : มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ในปีการศึกษา 2566 เป็นต้นมา ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนอุบลวิทยาคม พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการประเมินในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านของคุณธรรม จริยธรรมยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จึงมีการร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาและพบสิ่งที่ควรเร่งด่วนปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม 3 ข้อ ดังนี้

1. นักเรียนขาดคุณธรรมจริยธรรมในการประพฤติปฏิบัติตน เนื่องจากโรงเรียนอุบลวิทยาคมเปิดทำการสอนตั้งแต่ ระดับชั้นอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ และอยู่ในเมืองซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเท่าเทียมกัน ไม่แบ่งแยกพื้นฐานครอบครัว หรือแบ่งแยกนักเรียน มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของ นักเรียน โดยน้อมนำแนวทางพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 และรัชกาลที่ 10 มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนได้มีการคัดกรองปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนพบว่า มีปัญหา สาเหตุ มาจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ ที่ไม่ค่อยมีเวลาในการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนได้อย่างเต็มที่ และนักเรียนบางส่วนไม่มีผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู ในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม เพราะอาศัยอยู่กับตา ยาย หรือญาติ ซึ่งผู้ปกครองไปทำงานในกรุงเทพฯ นักเรียนมาจากหลายถิ่นฐาน และนักเรียนมีพฤติกรรมไม่เชื่อฟัง คำสั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมถึงคุณครู ในจิตใจ มีกิเลส คือ ความโลภ ความโกรธ ความหลง ครอบงำจิตใจ จึงไม่มีคุณธรรมประจำใจ เป็นเหตุให้ขาดความเมตตา กรุณา ไม่มีความรัก ไม่มีความสงสาร ขาดหิริโอตตปปะ ไม่มีความละอายและไม่เกรงกลัวต่อบาป ไม่มีขันติสร้งจจะ ไม่มีความอดทน ไม่มีความสงบเสถียร ไม่รู้ผิด ชอบ ชั่ว ดี มีความเห็นแก่ตัว เอารอดเอาเปรียบผู้อื่น จะคิด จะพูด จะทำอะไร ก็ไม่เกรงกลัวความเดือดร้อน จะเกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น ดังนั้น ครูจึงได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม พัฒนา ส่งเสริม และอบรมสั่งสอนนักเรียน เพราะนักเรียนเปรียบเสมือนลูกคนที่ 2 ของคณะครูทุก ๆ คน

2. นักเรียนขาดความรู้ คู่คุณธรรม เนื่องจากนักเรียนมีสภาพครอบครัวที่แตกแยก ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่มีปัญหาหย่าร้าง มีการย้ายถิ่นฐานบ่อยครั้ง นักเรียนต้องอาศัยอยู่กับญาติ หรือผู้อื่น ที่ไม่ใช่บิดามารดา ส่งผลให้ผู้ปกครองไม่เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา ทำให้เกิดปัญหาในการติดตามนักเรียนมาเรียน เนื่องจากนักเรียนขาดเรียนบ่อย นักเรียนมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว หมกมุ่นจากการเล่นเกมจนไม่สนใจการเรียน ละเลยหน้าที่ของตนเองที่ต้องรับผิดชอบ และมีความเสี่ยงกับปัญหาของยาเสพติด จึงส่งผลให้นักเรียนขาดความรู้ และขาดความสุขในการดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข

3. นักเรียนขาดคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิตประจำวัน เนื่องจากผู้ปกครองนักเรียนรวมถึงครอบครัวของนักเรียนไม่มีเวลาและความรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรม ในการอบรมสั่งสอนนักเรียนขณะอยู่ที่บ้าน สภาพแวดล้อมในชุมชนของนักเรียนที่รายล้อมด้วยความสัมพันธ์กับปัญหาของยาเสพติด การชักจูงของเพื่อน บ้านวัยรุ่น ที่อารมณ์ค่อนข้างรุนแรง การจับกลุ่มมั่วสุม การปฏิบัติตนตามตัวอย่างที่ผิด ๆ ในชุมชน ส่งผลให้เกิดการดำรงชีวิตประจำวันที่ไม่เหมาะสม นักเรียนไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา

ข้าพเจ้าจึงได้นำผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาของนักเรียนทั้ง 3 ข้อมาปรับปรุงและพัฒนาผนวกเข้ากับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีการจัดทำโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ขับเคลื่อนด้วยกิจกรรมที่เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีรูปแบบขั้นตอนที่ชัดเจน น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 ด้านวิถีคนดี : มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมืองสู่การปฏิบัติ ตามแนวคิดวิถีไทย วิถีพุทธ วิถีพอเพียง มาบูรณาการในกระบวนการ โดยปลูกฝัง ◌ พัฒนา ◌ ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้คู่คุณธรรมจริยธรรม และมีความสุข สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ ดังนั้น จึงเกิดนวัตกรรม “อ.ว.รักษ์ธรรม นำไตรวิถี พัฒนาชีวิต ด้วย M-KING Model” มาปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพจิตใจนักเรียนให้ยกระดับขึ้น ส่งผลถึงความประพจน์หรือแนวทางในการปฏิบัติตนที่เหมาะสมแก่การยึดปฏิบัติ ตามความดีงามแห่งคุณธรรม เพื่อเสริมให้นักเรียนเติบโตและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข อันนำไปสู่เป้าหมายการจัดการศึกษาให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุขในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน

5. วัตถุประสงค์

- 5.1 เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนโรงเรียนอุบลวิทยาคม
- 5.2 เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และเป็นคนมีความสุข
- 5.3 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

6. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 161 คน

7. เครื่องมือที่ใช้

ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ในขั้นตอนของการลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการประพจน์หรือแนวทางในการปฏิบัติตนที่เหมาะสมแก่การยึดปฏิบัติ ตามความดีงามแห่งคุณธรรม อันนำไปสู่เป้าหมายการจัดการศึกษา ให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุขในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน ประกอบไปด้วยการดำเนินการ 3 กิจกรรมหลัก (ไตรวิถี) คือ วิถีไทย วิถีพุทธ วิถีพอเพียง ดังนี้

1. กิจกรรม วิถีไทย 5 กิจกรรม คือ

- 1.1 งดงามตามแบบไทย ยิ้มง่าย ไหว้สวย วจีไพเราะ
- 1.2. สืบสานประเพณีไทยในท้องถิ่น
- 1.3. เขตบริเวณสะอาด ระเบียบ ร่มรื่น ปลอดภัย

1.4. วันสำคัญทางพระมหากษัตริย์

1.5. ลูกประคบสมุนไพร

2. กิจกรรม วิถีพุทธ 9 กิจกรรม

2.1. 7 กิจวัตรความดี (สมุดบันทึกความดี โครงการโรงเรียนศีลห้า เชิงคุณภาพครบถ้วน)

2.2. ห้องเรียนวิถีพุทธ ปลุกต้นกล้าคุณธรรม

2.3. พุทธศาสนสุภาษิตสอนใจ

2.4. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

2.5. ธรรมศึกษา...พัฒนาชีวิต

2.6. โครงการคุณธรรม น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.7. การบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน

2.8. การเข้าค่ายพุทธบุตร (ต้นกล้าวัยใส หัวใจใฝ่ธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชามาประยุกต์ใช้)

2.9. ผู้นำศาสนพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

3. กิจกรรม วิถีพอเพียง 7 กิจกรรม

3.1. ออมเงิน ออมบุญ (โรงเรียนธนาคาร)

3.2. ชุมนุมนาฏ ดนตรี กีฬาสร้างสรรค์

3.3. สภาจิตอาสา (ชวนน้อง...ทำดี)

3.4. ครอบครัวคุณธรรม

3.5. กิจกรรมการรณรงค์เพื่อสังคม ฯลฯ

3.6. สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข (ระดับเพชร ปีที่ 1)

3.6. โรงเรียนสุจริต (Anti - Corruption)

3.7. ค่าย อ.ว.รักษัธรรม นำวิถีไทย หัวใจ STRONG

8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

สภาพปัญหาก่อนการพัฒนา

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหานักเรียนพบสิ่งที่ควรเร่งด่วน 3 ข้อ ดังนี้

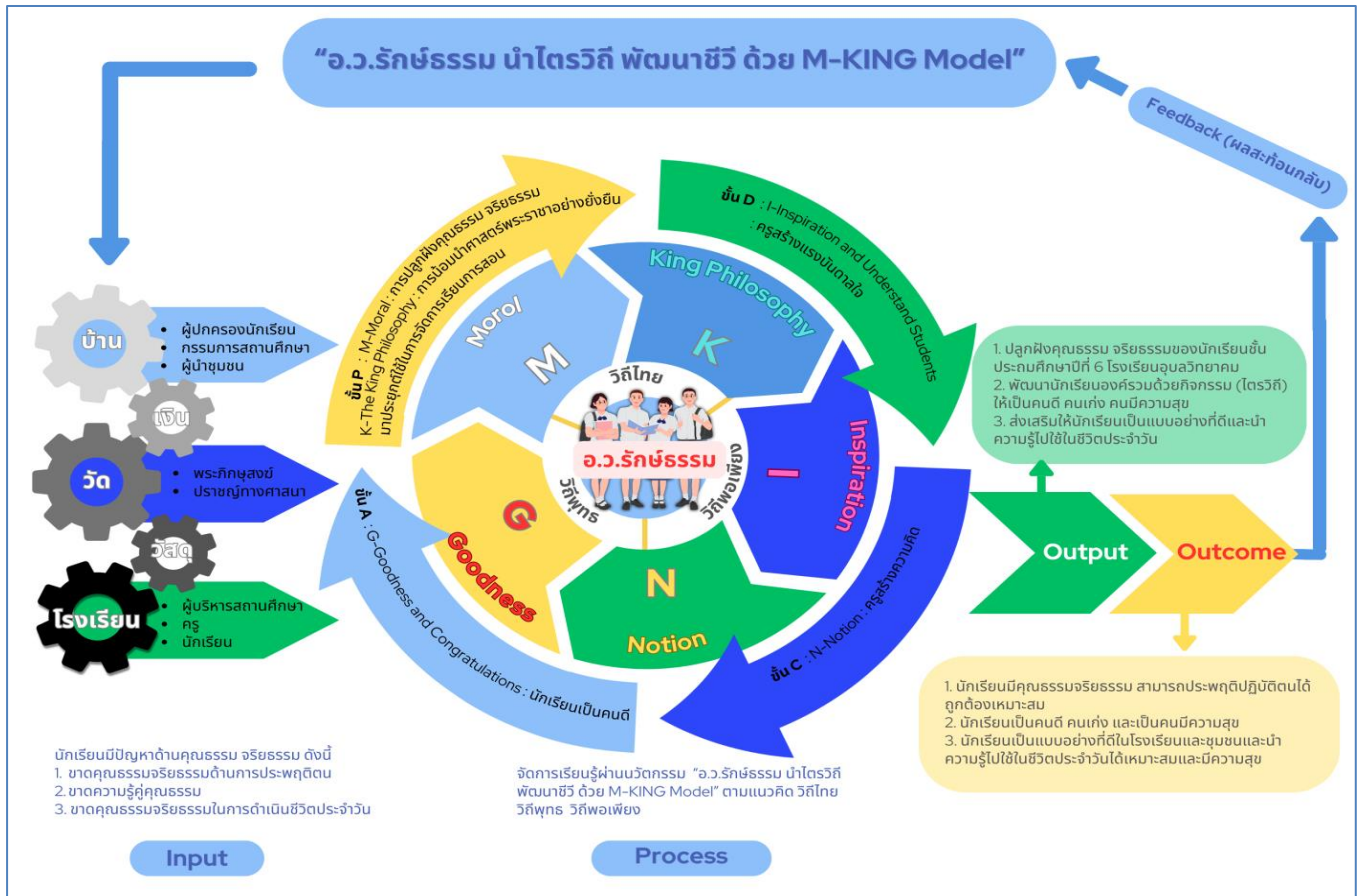
1) นักเรียนขาดคุณธรรมจริยธรรมในการประพฤติปฏิบัติตน 2) นักเรียนขาดความรู้คู่คุณธรรม

3) นักเรียนขาดคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิตประจำวัน

ดังนั้นข้าพเจ้า จึงจัดให้มีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ด้วยขั้นตอนและกระบวนการที่ชัดเจน ยึดหลักการทำงาน “M-KING” น้อมนำศาสตร์พระราชมามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนหรือกิจกรรม (เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา) มีการประสานงาน ตรวจสอบ ติดตามผล และการปรับปรุงแก้ไข พัฒนา ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องอย่างยั่งยืน ปฏิบัติตนอยู่บนพื้นฐานความพอเพียง และยึดมั่นในคุณธรรม

1) การออกแบบผลงาน

รูปแบบการขับเคลื่อนนวัตกรรม “อ.ว.รักษัธรรม นำไตรวิถี พัฒนาชีวี ด้วย M-KING Model”

รูปแบบการขับเคลื่อน นวัตกรรม “อ.ว.รักษัธรรม นำไตรวิถี พัฒนาชีวี ด้วย M-KING Model” มีกระบวนการที่ชัดเจนเป็นการน้อมนำและสืบสานงานของพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 มาบูรณาการและประยุกต์ใช้ เพื่อนำผลมาสู่นักเรียนในโรงเรียนอุบลวิทยาคม ภายใต้กรอบแนวคิดและเป้าหมายแห่งความสำเร็จคือ “นักเรียนเป็นคนดี ประพฤติปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสม มีความรู้คู่คุณธรรม อันนำไปสู่ นักเรียนดี นักเรียนเก่ง และนักเรียนมีความสุขอย่างยั่งยืน” ดังนี้

1. M-Moral : การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียน การวางแผนงานและกำหนดวิธีการ (Planning) พัฒนาผู้เรียน โดยศึกษาหลักธรรมไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา โรงเรียนอุบลวิทยาคม เป็นวิถีพุทธ ชื่นนำ ดำเนินการพัฒนานักเรียนและให้นักเรียนใช้หลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา อย่างบูรณาการ ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการพัฒนา “การกิน อยู่ ดู ฟัง เป็น” คือ มีปัญญารู้เข้าใจในคุณค่าแท้ใช้กระบวนการทาง

วัฒนธรรมแสวงหาปัญญา และมีวัฒนธรรมเมตตาเป็นฐานการดำเนินชีวิต โดยมีผู้บริหาร และคณะครูเป็น กัลยาณมิตร ช่วยกันพัฒนาดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ผู้เรียนมีวิธีการทำงาน วิธีชีวิต วิธีการเรียนรู้ วิธีวัฒนธรรมต่าง ๆ ตามหลัก “ไตรสิกขา” ที่นำไปสู่ “ปัญญา” วิธีชีวิตที่ดั่งตามหลักไตรสิกขาทั้ง 3 ด้าน รวมทั้งนำความรู้จากโรงเรียน เข้าสู่ชุมชน และนำความรู้จากชุมชนเข้าสู่โรงเรียนสร้างจิตสาธารณะแก่นักเรียน เพื่อสร้างนักเรียน ให้มีหลักความประพฤติ หรือ แนวทางในการปฏิบัติตนที่ควรแก่การยึดถือ ปฏิบัติให้สามารถ อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข โดยมีคุณธรรม และ ศีลธรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ การปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม จึงเปรียบเสมือนการพัฒนาคุณภาพจิตใจ ที่มีอิทธิพลต่อความประพฤติของคน

2. K-The King Philosophy : การน้อมนำศาสตร์พระราชายังยืน มาประยุกต์ใช้ในการจัดการ เรียนการสอน คือ การนำคุณธรรม 4 ประการ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มา ปลูกฝังให้นักเรียน ดังนี้ 1) การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตนเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็น ประโยชน์และเป็นธรรม 2) การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติ อยู่ในความสัตย์ ความดี 3) การอดทน อดกลั้น อดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัตย์ สุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด 4) การรู้จักละ วางความชั่ว ความทุจริตและรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมืองน้อม นำแนวทางในการพัฒนาตนเอง ให้มีภูมิคุ้มกันที่มั่นคงในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ปฏิบัติตนเป็น “คนดี” ทั้งคิดดี พูดดี ทำดี ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม สุจริต มีวินัย และมีความสามัคคีซึ่งกันและกัน มาประยุกต์ใช้ กับนักเรียน รวมถึงน้อมนำแนวทางการเรียนรู้ศาสตร์พระราชาดโดยมิติ “ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ” มาเป็น M-KING Model ด้วย “หนึ่งในหลักการที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตรได้ พระราชทานเพื่อการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ ของประเทศ ที่ถือเป็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชา ดังนี้ เข้าใจ : ทำอะไรต้องเข้าใจปัญหา เข้าใจหนทางแก้ไข เข้าใจกระบวนการจัดการ และปรับความเข้าใจระหว่างผู้ให้ ผู้รับ เสียก่อน ให้เข้าใจซึ่งกันและกัน เข้าถึง : เมื่อเข้าใจระหว่างกันทุกประการครบถ้วนแล้ว ต้องเข้าถึงการกระทำ สร้างความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง เข้าถึงเครื่องมือเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ และ ความสามัคคีร่วมจิตร่วมใจ ของผู้ปฏิบัติ ร่วมมือร่วมไม้กันทำงาน พัฒนา : เมื่อต่างฝ่ายต่างเข้าใจกันแล้ว เข้าถึงกันแล้ว การพัฒนาก็จะ ดำเนินการไปอย่างยั่งยืน ไม่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและการเมือง หากแต่ นำไปสู่ความสมดุล มั่นคง และยั่งยืน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นเมื่อครูน้อมนำศาสตร์พระราชา อย่างยั่งยืนมาประยุกต์ในห้องเรียนแล้วนั้น ต้องมีการฝึกฝนนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติซ้ำ ๆ (เพาะบ่มต้น กล้า ศาสตร์พระราชายังยืน) เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อเนื่องและมีความยั่งยืน

3. I-Inspiration and Understand Students : ครูสร้างแรงบันดาลใจ ให้นักเรียนอยากประพฤติ และปฏิบัติตนดี อยากเป็นคนดี อยากเป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม และอยากเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเพื่อน ในโรงเรียนและคนในชุมชน ด้วยตัวครูเองต้องเข้าใจนักเรียนอย่างถ่องแท้ รักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอา ใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริม ให้กำลังใจในการเรียนเสมอมา คือ การตอบสนองความต้องการ ความถนัดความสนใจ ของศิษย์อย่างจริงใจ สอดคล้องกับการเคารพ การยอมรับ การเห็นอกเห็นใจต่อสิทธิพื้นฐานของศิษย์จนเป็นที่ ไว้วางใจเชื่อถือได้และให้ความรักนักเรียนเปรียบเสมือนลูกของตัวเอง (ศึกษาเรียนรู้ อุ่มชูตั้งลูก) ครูรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคลวิเคราะห์นักเรียน บนความแตกต่างระหว่างบุคคล เข้าใจพื้นฐานครอบครัวของนักเรียน

9. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

นวัตกรรม “อ.ว.รักษัธรรม นำไตรวิถี พัฒนาชีวี ด้วย M-KING Model” มีรูปแบบการและกระบวนการอย่างเป็นระบบชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนตอบสนองกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวคิด หลักการ วิธีการและทฤษฎีที่นำมาใช้ และที่เกี่ยวข้องในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อให้เกิดผลสำเร็จที่พึงประสงค์ตามเป้าหมาย ดังนี้

1.2.1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 4 ในพระราชบัญญัติกล่าวว่า “การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ

1.2.2) หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 วิทยาลัยกล่าวว่า “มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

1.2.3) คุณธรรม จริยธรรม : หลักธรรมที่ใช้ในการดำเนินงาน

โรงเรียนอุบลวิทยาคม ได้นำแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ เรื่อง พุทธธรรมของมนุษย์ (พระพรหมคุณาภรณ์. (ป.อ.ปยุตโต). : 2549) โดยมีแกนหลัก 3 แกน ซึ่งมีลักษณะเป็นหลักและแนวปฏิบัติที่บูรณาการพัฒนามนุษย์ในพระไตรปิฎก เรียกว่า ไตรสิกขา

ไตรสิกขา คือ การฝึกหัดอบรมกาย วาจา และจิตของมนุษย์ให้สามารถค้นพบและควบคุมตนเองเรียนรู้และพัฒนาตนเอง โดยใช้ปัญญาเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง และเกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น คือ

1. ศีลสิกขา ข้อปฏิบัติทางด้านความประพฤติ เป็นการฝึกในด้านพฤติกรรม การจัดระเบียบระบบความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความกตัญญู การตรงต่อเวลา การมีระเบียบวินัย

2. จิตตสิกขา ข้อปฏิบัติในการอบรมจิตให้เกิดสมาธิ ความตั้งมั่นตั้งใจ เอาใจใส่ มีใจจดจ่ออย่างมีสมาธิ รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการความรู้ในองค์กร

3. ปัญญาสิกขา ข้อปฏิบัติในการฝึกหรือพัฒนาด้านปัญญาให้รู้แจ้งตามความเป็นจริง เริ่มตั้งแต่ความเชื่อ ความเห็น ความรู้ ความเข้าใจ ความหยั่งรู้เหตุผล การรู้จักวินิจฉัยไตร่ตรอง ตรวจสอบคิดการต่าง ๆ สร้างสรรค์ การจัดการความรู้ การคิดวิเคราะห์การสอนตามหลักไตรสิกขา เป็นวิธีที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นวิธีที่ได้ประยุกต์มาจากการสอนตามแนวทางของพระพุทธเจ้า ที่ทรงใช้สอนเป็นกระบวนการนำไปประพฤติปฏิบัติอย่างได้ผล และได้รับความสนใจจากบุคคลในวงการศึกษาเป็นอย่างมาก

1.2.4) ศาสตร์พระราชา

มล. ปันดดา (2560) กล่าวว่า “ ศาสตร์พระราช ” ได้รับการยกย่องในเวทีระดับโลกและสอดคล้องกับเป้าหมาย “ การพัฒนาที่ยั่งยืน ” ขององค์การสหประชาชาติ (SDG2030) คือ 10 ปีข้างหน้านี้ได้แก่ “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ” ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ที่พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยมากกว่า 40 ปีและได้รับการเชิดชูสูงสุดจากองค์การสหประชาชาติ โดยนายโคฟี อันนัน เลขาธิการองค์การสหประชาชาติได้ทูลเกล้าถวายรางวัล “ ความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ ” เมื่อ 10 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากเห็นว่าเป็นปรัชญาที่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันในตนเองสู่ชุมชนสู่สังคมในวงกว้างขึ้นในที่สุด โดยองค์การสหประชาชาติ ได้สนับสนุนให้ประเทศที่เป็นสมาชิกทั่วโลกได้ยึดถือเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

แนวพระราชดำริหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาความพอเพียงเป็นหลักคิด และหลักปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิต เพื่อนำไปสู่ความพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่ของคนไทย สังคมไทย เพื่อให้ก้าวทันยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งประกอบด้วย 3 หลักการ และ 2 เงื่อนไข ได้แก่

(1) หลักความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ความพอประมาณด้านการใช้เวลา ใช้หลักธรรมนี้เตือนใจนักเรียนให้รู้จักแบ่งเวลาในการเล่น การเรียน การทำงานในหน้าที่

(2) หลักความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นอย่างรอบคอบ ใช้หลักธรรมนี้เตือนการตัดสินใจในการเล่นเกมส์ ก็ต้องมีเหตุผลว่าเล่นเพื่ออะไร เล่นแล้วจะมีผลอย่างไรต่อตนเองและครอบครัว หรือการเที่ยวเล่นนอกบ้านจนมีค่าก็ควร มีเหตุผลพิจารณาว่าจะเกิดปัญหาอะไรขึ้นบ้าง จะมีเวลาทำงานบ้านหรือไม่ จะมีเวลาทำการบ้านอ่านหนังสือ หรือไม่ เป็นต้น

(3) หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง ความมีสติ ไม่ประมาท การใช้ปัญญาในการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ใช้หลักธรรมนี้เตือนใจนักเรียนให้รู้จักสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง หากมีวัยรุ่นมาชวนให้ใช้สารเสพติดเราควรเตรียมพร้อมที่จะสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเอง โดยการปฏิเสธ รวมทั้งการรู้จักทบทวนบทเรียน ทำการบ้าน อ่านหนังสือ ก็เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเอง คือป้องกันการสอบตก

(4) เงื่อนไขความรู้ คือ ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ ใช้เงื่อนไขนี้เตือนนักเรียนให้ร่างกาย รู้หน้าที่ของลูกต่อบิดามารดา

(5) เงื่อนไขคุณธรรม คือ มีความตระหนักในคุณธรรม มีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ใช้เงื่อนไขนี้เตือนนักเรียนให้อดทนเพียรพยายามทำงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ รู้จักใช้สติปัญญาในการคิดตัดสินใจก่อนทำกิจกรรมต่าง ๆ

10. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

กระบวนการขับเคลื่อนนวัตกรรม “อ.ว.รักษัธรรม นำไตรวิถี พัฒนาชีวี ด้วย M-KING Model” มีลำดับขั้นการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบด้วยกระบวนการ PDCA ดังนี้

1) ประชุมหารือผู้อำนวยการ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน เพื่อปรึกษาหารือใช้วงจร PDCA คือวงจรบริหารงานคุณภาพ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน Plan-Do-Check-Act หรือ วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุง เป็นกระบวนการที่ใช้ปรับปรุงการทำงานของกรปฏิบัติงานโรงเรียนอุบลวิทยาคมอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาและเกิดการพัฒนาดังต่อไปนี้ ผู้บริหาร และคณะครูทุกคนร่วมกันสำรวจข้อมูลพื้นฐานและวิเคราะห์สภาพปัญหาในโรงเรียนสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน (SWOT Analysis) ซึ่งจากการวิเคราะห์สภาพปัญหา พบสิ่งที่ควรเร่งด่วนด้านคุณธรรมจริยธรรม 3 ข้อคือ 1) นักเรียนขาดคุณธรรมจริยธรรมด้านการประพฤติตน 2.) นักเรียนขาดความรู้คู่คุณธรรม และ 3) นักเรียนขาดคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิตประจำวัน

2) คณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมฯ ร่วมประชุมวางแผนแนวทางการแก้ไขปัญหาที่พบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจการใช้ M-KING Model” ในการขับเคลื่อนการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนผ่านวงจร PDCA โดยมีจุดมุ่งหมายความสำเร็จ คือ 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุบลวิทยาคม มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถประพฤติตนได้ถูกต้องเหมาะสม 2) นักเรียนเป็นคนดี คนเก่งและเป็นคนมีความสุข และ 3) นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและในชุมชน พร้อมทั้งสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมและมีความสุข โดยผลสำเร็จที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจะสามารถพัฒนานักเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ การเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม คือ ให้นักเรียนเป็นคนดี เป็นคนเก่ง และเป็นคนมีความสุข

3) การวางแผนงานและกำหนดวิธีการ (Planning) พัฒนานักเรียนของโรงเรียนอุบลวิทยาคม ด้วย M-Moral : การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยศึกษาหลักธรรมไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา โรงเรียนอุบลวิทยาคมเป็นวิถีพุทธชั้นนำ ดำเนินการพัฒนาให้นักเรียนและให้นักเรียนใช้หลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา อย่างบูรณาการ ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการพัฒนา “การกิน อยู่ ดู ฟัง เป็น” คือ มีปัญญาเข้าใจในคุณค่าแท้ ใช้กระบวนการทางวัฒนธรรมแสวงหาปัญญา และมีวัฒนธรรมเมตตาเป็นฐานการดำเนินชีวิต โดยมีผู้บริหาร และคณะครูเป็นกัลยาณมิตร ช่วยกันพัฒนาดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ผู้เรียนมีวิถีการทำงาน วิถีชีวิต วิถีการเรียนรู้ วิถีวัฒนธรรมต่าง ๆ ตามหลัก “ไตรสิกขา” ที่นำไปสู่ “ปัญญา” วิถีชีวิตที่ดีงามตามหลักไตรสิกขาทั้ง 3 ด้าน รวมทั้งนำความรู้จากโรงเรียนเข้าสู่ชุมชน และนำความรู้จากชุมชนเข้าสู่โรงเรียน สร้างจิตสาธารณะ แก่นักเรียน K-The King Philosophy : การน้อมนำศาสตร์พระราชายังยืน มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน คือ การนำคุณธรรม 4 ประการ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาปลูกฝังแก่นักเรียน ดังนี้ 1) การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตนเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม 2) การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติ อยู่ในความสัตย์ ความดี 3) การอดทน อดกลั้น อดออม ที่จะไม่ประพฤตล่วงความสัตย์ สุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด 4) การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริตและรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมืองน้อมนำแนวทางในการพัฒนาตนเอง ให้มีภูมิคุ้มกันที่มั่นคงในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ปฏิบัติตนเป็น “คนดี”

ทั้งคิดดี พูดดี ทำดี ยึดมั่น ในคุณธรรมจริยธรรม สุจริต มีวินัย และมีความสามัคคีซึ่งกันและกัน มาประยุกต์ใช้และฝึกฝนนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติซ้ำ ๆ (เพาะบ่มต้นกล้า ศาสตร์พระราชาอย่างยั่งยืน) เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อเนื่องและมีความยั่งยืน

4. การลงมือปฏิบัติ (Do) ผู้อำนวยการ ครูและนักเรียนโรงเรียนอุบลวิทยาคม ปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา I-Inspiration and Understand Students : ครูสร้างแรงบันดาลใจ ให้นักเรียนพร้อมใจกันประพฤติและปฏิบัติตนในการทำความดี อยากรู้เป็นคนดี อยากรู้เป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม และอยากเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเพื่อนในโรงเรียนและคนในชุมชน ด้วยตัวครูเองต้องเข้าใจนักเรียนอย่างถ่องแท้ รักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริม ผ่านหลากหลายกิจกรรมที่จะสร้างความสุขทั้งกับตัวเองและแบ่งปันไปยังคนรอบข้าง เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้จัดบันทึกเรื่องราวต่างๆ ทั้งความรู้ด้านอาชีพของชุมชนและเข้าใจในวิถีชีวิตประจำวัน และสามารถดูแลตัวเองและเพื่อนๆ ได้อีกด้วย สร้างความรู้ของนักเรียนร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ร่วมกันในการทำความดีอย่างหลากหลายอย่างเป็นรูปธรรม มาบูรณาการในกระบวนการปลูกฝัง ◌ พัฒนา ◌ ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้คู่คุณธรรมจริยธรรม และมีความสุขในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน

5. การตรวจสอบ (Check) ผู้อำนวยการครูและนักเรียน ร่วมกันตรวจสอบความคืบหน้าของสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติว่าเป็นไปตามการพัฒนา อ.ว.รักษัธรรม โดยใช้หลักการ N-Notion : ครูสร้างความคิด ความเข้าใจ ให้นักเรียนเกิดความคิดความเข้าใจในตนเองให้มีความเต็มใจแสดงออกในสิ่งที่ดี ถูกต้อง เหมาะสม มีเจตคติที่ดีต่อคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนคิดดี พูดดี ทำดี ด้วยการเข้าถึงนักเรียนอย่างใกล้ชิด (สร้างสัมพันธ์แน่นปลูกฝังรากความดี) ครูจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์อันดีต่อนักเรียนผู้ปกครอง ชุมชน และวัด ด้วยการนำกิจกรรมลงสู่ นักเรียนเพื่อปลูกฝัง ส่งเสริม และสร้างความตระหนักรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรม ให้พัฒนาคุณภาพจิตใจให้ยกระดับขึ้น ด้วยคุณธรรม 4 ประการ คือ การรักษาความสัตย์, การรู้จักข่มใจตนเอง, การอดทน อดกลั้น อดออมและการรู้จักละวางความชั่ว และจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของ การส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรม เพื่อหล่อหลอมให้นักเรียนในสังคมเป็นคนดี มีศีลธรรม

6. การปรับปรุง (Act / Action) ผู้อำนวยการครูและนักเรียนร่วมกันปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนวิธีการเส้นทางสู่เป้าหมายแห่งความดี G-Goodness and Congratulations : นักเรียนเป็นคนดี โรงเรียนอุบลวิทยาคม ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นย้ำการปฏิบัติตน รู้จักเหตุผล สร้างรอยยิ้มให้เกิดบนใบหน้าของนักเรียน ทุกคน เพราะเป้าหมายของโรงเรียนมุ่งหวังให้นักเรียนมีความสุขเมื่อมาโรงเรียน หรือมีความสุขในการเรียนในห้องเรียน และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ จากการได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนั้น ส่งผลสำเร็จ ให้นักเรียนประพฤติถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะ มุ่งมั่นตั้งใจเรียน มีความรู้คู่คุณธรรม ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นได้ ทั้งในโรงเรียนและชุมชน สังคม นักเรียนมีความสุขและภูมิใจในตนเอง โดยผ่านการจัดบรรยากาศ/กระบวนการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งผลให้เด็กเกิดความสุขกับการเรียน

11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

1) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนอุบลวิทยาคม ให้เป็นผู้มีความประพฤติดี ปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเหมาะสมกับวัยและบทบาทหน้าที่เป็นนักเรียนที่ดีให้คุณครู บทบาทหน้าที่ลูกที่ดีให้พ่อแม่ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่มีสติปัญญาดี มีจิตใจบริสุทธิ์มีความเมตตา กรุณา คือ มีความรัก มีความสงสารปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข มีหิริโอตตัมปะ มีความละเอียดรอบคอบ มีความเกรงกลัวต่อบาป มีขันติโสรัจจะ มีความอดทน มีความสงบเสงี่ยม ไม่คิดชั่ว ไม่พูดชั่ว ไม่ใช้กาย วาจา ไปทำให้อื่นเดือดร้อนเพราะกลัวว่าจะเป็นบาป เป็นโทษ จึงคิดแต่เรื่องที่ดีพูดแต่คำที่ดี ทำแต่สิ่งที่ดี มีกิริยาวาจาสุภาพ เรียบร้อย อ่อนน้อมถ่อมตน การแสดงออกทางกาย เช่น แต่งตัวสุภาพ เรียบร้อย ถูกกาลเทศะ ตามขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงามของไทย ไม่แสดงกิริยากระด้าง กระเดื่อง ใช้วาจา สุภาพอ่อนโยน ไม่พูดปด ไม่พูดคหาหยาบ ไม่พูดเพ้อเจ้อ ไม่พูดส่อเสียด ให้อื่นต้องเสียใจ พูดดี ทำดี กายประกอบกรรมดี วาจาพูดแต่เรื่องที่ดีมีประโยชน์ คุณธรรมจริยธรรมที่เกิดผลสำเร็จกับนักเรียนคือ มีความกตัญญู มีคุณธรรม 4 ประการตามศาสตร์พระราชชา 1) การรักษาความสัตย์มีความจริงใจต่อตนเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม 2) การรู้จักข่มใจตนเองฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์และสามดี 3) การอดทนอดกลั้นและอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัตย์มีแต่ความสุจริตไม่ว่าจะด้วยประการใด 4) การรู้จักระวางความชั่วความทุจริตและรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

2) การพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และเป็นคนมีความสุข

นักเรียนได้รับการพัฒนาแบบองค์รวมเป็นคนดี คนเก่ง และเป็นคนมีความสุข กล่าวคือ นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรมในการเรียนและการนำไปดำเนินชีวิตประจำวัน นักเรียนมีความสามารถด้านการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัยของตนเอง มีความสามารถในลักษณะของการใช้ความคิด การใช้สติปัญญา และลักษณะของการทำงานที่เรียกว่า “คิดเป็น ทำเป็น” การคิดเป็น คือการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล คิดเชื่อมโยงในความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆทำให้เกิดปัญญา มีโลกทัศน์กว้างขวางที่สามารถสร้างความรู้ใหม่ได้ การที่นักเรียนเป็นคนชอบบันทึก มีทักษะในด้านการสื่อสาร มีทักษะในการเผชิญสถานการณ์และทักษะในการจัดการเป็นต้น นักเรียนเป็นคนเก่ง คือ นักเรียนมีความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ดีกับผู้อื่น มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นนักเรียนเป็นคนดี คือ นักเรียนมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนร่วมนักเรียนมีความสุข คือ นักเรียนมีความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างมีสุข ภูมิใจในตนเอง พึงพอใจในชีวิต มีความสงบทางใจ

3) การส่งเสริมให้นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดีของเพื่อนในชั้นเรียน ของน้อง ๆ ในโรงเรียนของเพื่อนบ้านในชุมชน เช่น การซื่อสัตย์ต่อตนเองและต่อผู้อื่น มีความประพฤติตรงทั้งต่อเวลาต่อหน้าที่ไม่คดโกงผู้อื่น มีความสุภาพเรียบร้อย แต่งกายอยู่ในกฎระเบียบของโรงเรียน มีความเคารพผู้ที่อาวุโสกว่า ไม่กตขี้ขมเหงผู้อื่น มีมารยาทที่ดีงาม มีความกตัญญู เช่น ปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ผู้มีพระคุณ เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ปกครองและครู มีจิตสาธารณะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น กระทำดีทั้งทางกาย ทางวาจาและทางจิตใจอยู่

สม่ำเสมอเพื่อให้ติดเป็นนิสัยไปตลอด และนักเรียนนำความรู้ที่ได้ในโรงเรียนไปบูรณาการใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสมถูกต้อง มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเอง สามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ได้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นคนดีให้สังคมและประเทศชาติสืบไป

12. บทเรียนที่ได้รับ

จากการดำเนินงาน มีผลปฏิบัติงานปรากฏชัดเจน ดังนี้

- นักเรียนสามารถค้นหาปัญหา สาเหตุ และวิธีการแก้ปัญหา แล้วลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทำงานเป็นทีมโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมทำ ฝึกการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี การประเมินผล การสรุปงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ

- นักเรียนสามารถนำความรู้คุณธรรม ในเรื่องหลักธรรมไตรสิกขา มาคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อนำไปแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น

- พฤติกรรมของนักเรียนเปลี่ยนแปลงเป็นเชิงบวกตามแนวคิดวิถีไทย วิถีพุทธ และวิถีพุทธ

- โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากนักเรียน คุณครูที่ปรึกษา ชุมชนและวัดจากการจัดกิจกรรมต่างๆ

13. เงื่อนไขความสำเร็จ

จากการดำเนินงานส่งเสริมศีลธรรมให้กับผู้เรียน ด้วยนวัตกรรม “อ.ว.รักษัธรรม นำไตรวิถี พัฒนาชีวิต ด้วย M-KING Model” ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำร่วมพัฒนา ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เกิดผล ดังนี้

1) การรับรู้และการมีส่วนร่วม การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียน ผู้บริหารต้องสร้างความตระหนักความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีความเข้าใจตรงกันและเกิดความร่วมมือในการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน

2) ครูผู้สอนได้พัฒนานวัตกรรมเชิงรุกรูปแบบอื่นๆ ที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมากยิ่งขึ้น เช่น การบูรณาการหลักธรรมไตรสิกขา กับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวันในโรงเรียนอย่างหลากหลาย ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และนำมาปฏิบัติสู่การหล่อหลอมบ่มเพาะด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ดียิ่ง

3) นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติทำได้ตามศักยภาพ จากการที่ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นหาปัญหา สาเหตุ และวิธีการแก้ปัญหา แล้วลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทำงานเป็นทีมโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมทำ ฝึกการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี การประเมินผล การสรุปงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ

4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุบลวิทยาคม ได้รับการปลูกฝัง เรื่องคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี มีพฤติกรรมเชิงบวกและการแสดงออกวิถีชีวิตในโรงเรียนและชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

5) โรงเรียนอุบลวิทยาคม มีนวัตกรรม ด้วยวิถีที่สอดคล้องกับบริบท คือ นวัตกรรมส่งเสริมศีลธรรม ตามแนวคิดวิถีไทย วิถีพุทธ และวิถีพอเพียง “อ.ว.รักษัธรรม นำไตรวิถี พัฒนาชีวิต ด้วย M-KING Model” และนำผลงานไปพัฒนาเพื่อต่อยอดเป็นนวัตกรรมในการประกวดแข่งขันในเวทีวิชาการในงาน

ศิลปหัตถกรรมนักเรียนในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การแข่งขันในระดับเขตตรวจราชการที่ ๑๔ เพื่อการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งผลงานดังกล่าวส่งผลให้ครูและนักเรียนได้รับรางวัลและเป็นที่ยอมรับของผู้บริหารและเพื่อนครู

ผลงาน/นวัตกรรมที่เป็น Best Practice และนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน

เกียรติบัตร ระดับดีเยี่ยม “ผลงานการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)”ด้านการจัดการเรียนรู้วิชา ศีลธรรม ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลฯ เขต ๑

14. ภาพกิจกรรม

จากผลการพัฒนานวัตกรรม “อ.ว.รักษัธรรม นำไตรวิถี พัฒนาชีวิต ด้วย M-KING Model” ตามแนวคิดวิถีไทย วิถีพุทธ วิถีพอเพียง และได้ประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนอุบลวิทยาคม โดยต่อยอดนวัตกรรมดังกล่าวกับงานด้านอื่นๆ ของโรงเรียนในปีการศึกษา 2567 ดังนี้ โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ พระราชทาน โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับ 4 ดาว กิจกรรมโรงเรียนรักษาศีล 5 ระดับ M 1 โครงการประกันคุณภาพภายใน รางวัล IQA Award และได้บูรณาการให้เข้ากับการประเมินคุณลักษณะของนักเรียน 8 ประการ ตามหลักสูตรสถานศึกษา

1. กิจกรรม วิถีไทย 5 กิจกรรม

1.1 งดงามตามแบบไทย ยิ้มง่าย ไหว้สวย วจีไพเราะ

1.2 สืบสานประเพณีไทยในท้องถิ่น

1.3 เขตบริเวณสะอาด ระเบียบ ร่มรื่น ปลอดภัย

1.4 วันสำคัญทางพระมหากษัตริย์

1.5 ลูกประคบสมุนไพร

2. กิจกรรม วิถีพุทธ 9 กิจกรรม

2.1 สมุดบันทึกโรงเรียนรักษาศีล 5 (7 กิจวัตรความดี)

คู่มือแผนงานรร. วิถีพุทธ

2.2 ห้องเรียนวิถีพุทธ ปลุกต้นกล้าคุณธรรม

2.3 พุทธศาสนสุภาชิตสอนใจ

2.4 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

2.5 ธรรมศึกษา...พัฒนาชีวิต

2.6 โครงการคุณธรรม น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.7 การบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน

2.8 การเข้าค่ายพุทธบุตร (ต้นกล้าวัยใส หัวใจใฝ่ธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชา)

2.9 ผู้นำศาสนพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

3. กิจกรรม วิถีพอเพียง 7 กิจกรรม

3.1 ออมเงิน ออมบุญ (โรงเรียนธนาคาร)

3.2 ชุมนุมนานา ดนตรี กีฬาสร้างสรรค์

3.3 สภากิจอาสา (ขว่น้อง...ทำดี)

3.4 ครอบครัวคุณธรรม

3.5 กิจกรรมการรณรงค์เพื่อสังคม ฯลฯ

3.6 สถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข / โรงเรียนสุจริต (Anti - Corruption)

3.7 ค่าย อ.ว. รักษ์ธรรม นำวิถีไทย หัวใจ STRONG

โครงการนวัตกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษานำร่อง
ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ปีการศึกษา 2567

โรงเรียนอุบลวิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ